

ŠENVIŽSKE NOVINY

obecný občasník

číslo 1/2017
2. ročník

Drahí Krásnolúčania,

dovoľte mi, aby som sa vám prihovoril v ďalšom čísle nášho občasníka.

Nachádzame sa v období pôstu a toto obdobie je pre nás kresťanov prípravou na najväčšie sviatky roka, pretože práve veľkonočné sviatky vystihujú pravú podstatu našej viery.

Chcel by som vám preto popriať požehnané veľkonočné sviatky, aby ste ich prežili v radosť zomŕtvychvstalého Krista, a aby ste túto nekonečnú radosť rozdávali medzi svojich blízkych.

Váš starosta

ÚVODNÍK

(autor: Marcela Bujňáková)

Za oknami kvitne jar a predo dvermi nedočkavo podupkáva ďalšia Veľká noc v našich životoch.

Jar to je prebúdajúca sa príroda. Zelená tráva a kvety na lúke, práca v záhradkách a na roliach. Dostali sme k užívaniu všetku tú krásu, tak si ju sami neničme. Lebo čo ostane vnukom našich vnukov, keď vyrúbeme celý les, zasypeme dolinu odpadkami, zamoríme riekou?

Jar to je aj druhá časť futbalovej sezóny. Tak ako v živote aj na futbalovom ihrisku je stále o čo bojovať. Bojujme spolu za zachovanie dlhoročnej tradície krásnolúckeho futbalu!

A kým Veľkej noci otvoríte dvere dokorán, prečítajte si zaujímavé informácie o veľkonočných symboloch a tradíciách.

FUTBALOVÁ JAR

(pripravili: Marcela Bujňáková, Peter Kandráč, Jozef Kušnír)

Po viac ako polovici odohraných zápasov futbalovej sezóny 2016/2017 je futbalový tím FK Javorina Krásna Lúka s 12 prehrami na poslednom mieste tabuľky 8.B ligy dospelých ObFZ Prešov.

V prvom jarnom kole v nedeľu 9.4.2017 naši futbalisti prehrali po bojovnom výkone s jedným z aspirantov na postup Brezovičkou 0:2.

Hoci to pred začiatkom jarnej časti sezóny nevyzeralo s krásnolúckym futbalom vôbec dobre, posledné správy hovoria, že naši predsa len ostávajú v hre a budú hrať ďalšie zápasy podľa tohto rozpisu:

dátum	zápas
16.4.2017 16:00	TJ Podhoran Poloma – FK Javorina Krásna Lúka
23.4.2017 16:00	FK Javorina Krásna Lúka – TJ Družstevník Jakubovany B
30.4.2017 16:00	I. FK Krivany – FK Javorina Krásna Lúka
7.5.2017 16:30	FK Javorina Krásna Lúka – FK ROMA Jarovnice
14.5.2017 10:30	OFK STRÁŽAN Hubošovce – FK Javorina Krásna Lúka
21.5.2017 17:00	FK Javorina Krásna Lúka – FK TJ Sokol Brezovica
28.5.2017 17:00	FK Javorina Krásna Lúka – ŠK Odeva Lipany B
4.6.2017 17:00	FK Požiarnik Medzany – FK Javorina Krásna Lúka
11.6.2017 10:30	FK Javorina Krásna Lúka – TJ Sokol ŠM Jakubova Voľa
18.6.2017 17:00	ŠK Gregorovce – FK Javorina Krásna Lúka

zdroj: obfz-presov.futbalnet.sk

Veríme, že všetci, ktorým na futbale záleží, bývalí i súčasní hráči, manažéri a fanúšikovia, spoja sily. A spoločne urobíme maximum pre to, aby futbal u nás nezanikol.

VYPALOVANIE TRÁVY

(spracovala: Marcela Bujňáková)

Hoci „sezóna“ jarného vypalovania trávy sa už skončila, prinášame niekoľko dôležitých informácií a upozornení pre našich občanov o tejto téme.

Vypalovanie trávy je protizákonné! V zákone NR SR č. 314/2001 Zb. z. o požiarnej ochrane (v paragrafe 14, ods. 2, písm. a) sa zakazuje vypalovať porasty bylín, kríkov a stromov. Občanom, ktorí zákaz porušia, hrozí pokuta do výšky 331 EUR.

Vypalovanie trávy je nebezpečné! Človek, ktorý vypaluje trávu, riskuje vznik požiaru, čím ohrozuje svoj vlastný život, aj zdravie, život či majetok iných ľudí. Oheň je totiž nevyspytateľný živél.

Vypalovanie trávy ničí prírodu! Poškodzuje sa povrchová vrstva pôdy, následkom čoho sa zvyšuje riziko erózie. To vedie k vyšším výparom a presýchaniu a napomáha rozširovaniu agresívnych druhov rastlín.

Vypalovaním trávy sa spaľujú vývojové štádiá mnohých drobných živočíchov, čo negatívne ovplyvňuje potravnú základňu vyšších živočíchov.

Pri horení starej trávy vzniká teplota okolo 600 – 800 °C. Takto sa zničí 100 % všetkých vývojových štádií hmyzu do výšky 100 cm nad povrchom pôdy, zredukuje sa o 70 – 80 % počtu jedincov mimo ohniska požiaru, zanikne 10 % jedincov do hĺbky 2-3 cm pod povrchom pôdy.

Plošným vypalovaním trávy môže dôjsť k likvidácii celých populácií menej mobilných druhov živočíchov.

Vypalovaním trávy sa ničí aj rastlinná zložka prírody. Ohrozené sú rastliny, ktoré sú zakorenené vo vrchných vrstvách pôdy a v jari klíčia (semená, cibulky, púčiky).

V našich podmienkach nie je vypalovanie trávy opodstatnené. Nie je totiž pravda, že po vypálení tráva lepšie rastie. Tráva, ktorá sa objaví po vypálení, tam bola aj predtým. Vypalovaním sa práveže poškodzujú nové výhonky trávy a dochádza k oslabovaniu týchto trávnych porastov.

Ak sa stanete svedkom vypalovania trávy a lesných porastov, ste svedkom porušenia zákona a mali by ste túto skutočnosť nahlásiť na políciu (tel. č. 158).

INFORMÁCIE Z OBECNÉHO ÚRADU

(spracovala: Marcela Bujňáková)

1. Oprava štátnej cesty III/3171 po zime

Cesta prechádzajúca našou obcou je po zime zničená. Preto starosta obce informoval o tejto situácii správcu komunikácie a síce Správu a údržbu ciest Prešovského samosprávneho kraja (ďalej len „SÚC PSK“).

SÚC PSK reklamovala vzniknuté vady u zhotoviteľa stavby Inžinierske stavby, a.s., Košice. Na obhliadke konanej dňa 31.3.2017 za účasti investora aj zhotoviteľa sa dohodol postup prác. Cesta v úsekoch, kde je situácia najhoršia, teda horný most, dolný most a miesta s rozsiahlymi jamami, bude vyfrézovaná a bude položený nový koberec v celej šírke cesty.

Presný termín realizácie prác nie je známy. Je tu však prísľub, že najneskôr v týždni po Veľkej noci sa oprava cesty začne.

2. Práce na starom cintoríne a zákaz vzniku nových hrobových miest

Na starom cintoríne sa plánujú zrealizovať práce na výstavbe spevnenej plochy pred cintorínom a oplotenia cintorína formou gabionových košov.

Zároveň obecné zastupiteľstvo sa uznieslo na zákaze vzniku nových hrobových miest na starom cintoríne. Existujúce prázdne hrobové miesta nezanikajú, tam ostáva možnosť pochovávať.

3. Poplatky za odpad

Miestny poplatok za odpad v roku 2017 sa zvýšil na 12,040 EUR / osobu / rok. Dôvody boli uvádzané na stránkach nášho občasnika č. 2/2016.

Opakovane chceme poprosiť občanov, aby dôsledne a dôkladne triedili odpad v domácnostiach. Za odvoz a zber triedeného odpadu totiž neplatíme. Okrem toho, že pomáhame životnému prostrediu, pomáhame aj vlastným peňaženkám.

Zároveň apelujeme na občanov, aby separovali aj odpad z cintorínov a aby zväzili zníženie produkcie umelohmotného odpadu (umelé kvety a vence) na cintorínoch. Za tento umelohmotný odpad vyvázaný vo veľkoobjemových kontajneroch sa totiž platí.

4. Dni obce 2017

Termín konania „Dní obce Krásna Lúka“ schválili poslanci obecného zastupiteľstva na 7.7.- 9.7.2017.

Ďalšie informácie budú poskytnuté včas. Zároveň vyzývame dobrovoľníkov, ktorí by sa chceli podieľať na organizácii a priebehu Dní obce, aby sa nahlásili na Obecnom úrade.

AKO ĎALEJ S ORGANOM?

(autor: Marcela Bujňáková)

Viac ako mesiac trvá v našom kostole situácia, že kantori nehrajú počas omši na organe, ale na elektrických klávesoch – varhanoch zapožičaných z Domu nádeje.

Zisťovali sme preto u našich kantorov a ostatných kompetentných, prečo a dokedy.

Organ sa vo všeobecnosti pokladá za kráľa hudobných nástrojov. Zo stavebnej stránky je z nich totiž najväčší a najzložitejší.

Marcel Novysedlák nám priblížil podrobnosti o našom organe v našom kostole. Jeho výrobcom je Ján Turček z Kutnej hory a ide o organ „OPUS 352“.

Organ má tri spojky a tzv. 7 registrov. Ďalej má pedál a vzdušnicu, ktorá tvorí srdce organu. Organ v našom kostole je pneumatický – vzduch doň tlačí kompresor.

Jeho aktuálny stav je však žalostný. Je totiž napadnutý červotočom, má poškodené vzduchové vankúšiky, má nefunkčné píšťaly a je rozladený. Momentálne je schopný hrať iba na 10%, pedál je funkčný dokonca len na 5 %.

Chceme aj týmto článkom otvoriť diskusiu a rozhybať stojaté vody v tejto veci. Veríme, že všetkým nám záleží na tom, aby organ plnil svoju funkciu, a teda dotváral atmosféru omši a obradov.

Ak už tento starý organ doslúžil, je načase začať riešiť organ nový.

VELKÁ NOC – SYMBOLY

(spracovala: Ľubica Matijová)

Prežívame najväčšie sviatky v roku - VELKÚ NOC. Na toto obdobie sme sa zvlášť tešili, lebo po svedomitej príprave počas pôstu môže z našich srdiec zaznieť radostné aleluja. Pán Ježiš premohol smrť a hriech a na tretí deň vstal z hrobu. Stal sa víťazom. Preto v našich srdciach už niet miesto na smútok alebo žiaľ. Tešíme sa z Ježišovho veľkonočného víťazstva a ďakujeme mu za mnohé duchovné dary, ktoré nám svojim slávnym vzkriesením priniesol: pokoj, odpustenie, radosť, lásku...

Je vhodné si preto pripomenúť niektoré veľkonočné symboly a ich význam:

Kríž

Kríž je najdôležitejším z kresťanských symbolov, pretože Kristus bol odsúdený na smrť ukrižovaním. Tento trest bol mimoriadne krutý a ponižujúci. Po ukrižovaní a vzkriesení Ježiša Krista sa stal symbolom nádeje.

Symbol kríža je však oveľa starší, poznali ho aj starí Egypťania, Číňania či Kréťania.

Jeho význam bol v rôznych kultúrach a náboženstvách univerzálny - spojený s problémom orientácie v kozme, v priestore medzi nebom a zemou a v chápaní ako prepojenia božského (vertikálne rameno) a ľudského (horizontálne rameno) sveta, stal sa symbolom večnosti.

Oheň

Symbolizuje víťazstvo Ježiša Krista nad temnotou a smrťou.

Veľkonočná bohoslužba sa začína zapálením veľkonočného ohňa. Od neho sa potom zapalujú veľkonočné sviečky, ktoré sa vnesú do temného kostola za trikrát opakovaného spevu "Svetlo Kristovo".

Rovnako ako jarné slnko znamená víťazstvo nad zimou, taký je príchod Ježiša Krista počas Veľkej noci.

Sviečka

V mnohých kultúrach je chápaná ako znamenie života. Veľkonočná sviečka symbolizuje vzkrieseného Ježiša Krista. Podľa starej tradície sa zapaluje od posväteného ohňa na začiatku liturgie v noci z Bielej soboty na Veľkonočnú nedeľu, počas ktorej vstal Ježiš Kristus z mŕtvych. Slávnosť štartuje vnesením zapálenej sviečky do tmavého kostola.

Tento symbol pochádza zo starovekých osláv Veľkej noci, pri ktorých sa zapaluje od ohňa sviečka (nazývaná aj paškál).

Takto zapálená sviečka sa počas veľkonočnej bohoslužby ponára do vody na krst, je ozdobená znamením kríža a symbolmi A a Ω , t. j. začiatku a konca vekov, ktorými je Kristus. Táto sviečka sa potom zapaluje až do Turíc a pri každom krste.

Veľkonočný baránok

Symbol baránka pochádza už z predkresťanských čias. V židovskej tradícii sa baránok používal ako obetné zviera za hriechy. Aj židia na sviatok Paschy jedia baránka, ako spomienku na vyslobodenie z Egypta.

V kresťanstve je baránok jedným zo symbolov Ježiša Krista, pretože podľa kresťanskej viery je práve on baránkom obetovaným za spásu sveta. Na veľkonočnej tabuli sa objavuje vo forme pečeného koláča vo forme baránka.

Bahniatka

Týždeň pred Veľkou nocou, na Kvetnú nedeľu, sa pripomína deň palmových ratolestí, ktorými ľudia vítali Ježiša Krista pri jeho vstupe do Jeruzalema.

Na Slovensku palmové listy nahradili bahniatka rozkvitnuté ratolesti vŕby či rakyty, ktoré symbolizujú prebúdžajúci sa život na začiatku jari. Bahniatka sú symbolom života. Pripomínajú, že tak, ako sa ich kvet udrží po celý rok, tak aj život má charakterizovať stabilita a jednotnosť.

Bahniatka posvätené na Kvetnú nedeľu majú chrániť pred zlom a chorobami.

Vajíčko

Neodmysliteľne patrí k veľkonočným sviatkom. Vajíčko obsahuje zárodok života, a preto bolo v mnohých kultúrach symbolom plodnosti, života a vzkriesenia.

Už v staroveku bolo vajíčko významným symbolom slnka, svetla, zdravia a plodnosti. Bolo magickým aj ochranným prostriedkom. Ľudia si v dávnych dobách chceli získať priazeň démonov a božstiev obetami. U Slovanov patrilo práve vajíčko k najčastejším obetám.

Kresťanstvo prevzalo hlavne jeho symboliku znovuzrodenia. Vajíčko, z ktorého vzniká nový život, malo symbolizovať Kristovo zmŕtvychvstanie. V kresťanstve sa vajce vykladá ako symbol zatvoreného hrobu, z ktorého vstal Kristus ako symbol nesmrteľnosti.

Zajačik

Pravdepodobne má pôvod v pohanských rituáloch oslavujúcich príchod jari. Zajac má svoje miesto aj v mnohých náboženstvách a mytológiách gréckej, egyptskej či čínskej. Symbolizuje šťastie, plynúci čas, krátkosť života, či býva označovaný za atribút zmŕtvychvstania (podľa ľudového podania totiž zajac nespí - nemá očné viečka a tak sa zdá, akoby aj v spánku obracal oči nahor).

V Biblii je zajac zaradený medzi stvorenia "maličké na Zemi a múdrejšie nad mudrcov," symbolizuje chudobných, skromných a pokorných. V Byzancii bol zase zajac v zvieracej symbolike znakom Krista. V súčasnej európskej tradícii je označovaný za toho, kto na Veľkú noc prináša vajíčka, najradšej čokoládové.

Korbáč

Korbáč má pôvod v starých pohanských zvykoch. Bitie a šľahanie prútmi patrí k dávnyim magickým praktikám. Má priniesť zdravie, šťastie, plodnosť a odohnať zlých duchov.

Jarné šľahanie korbáčom má pripomenúť aj bičovanie Ježiša Krista pred ukrižovaním. Aby prúty viac štípali, máčali sa vo vode.

VEĽKONOČNÉ TRADÍCIE (spracovala: Ľubica Matijová)

Veľkonočný týždeň začína **Kvetnou nedeľou**. V tento deň sa svätia vŕbové halúzky –

bahniatka. Zeleným konárikom sa pripisovala v minulosti magická moc, chránili pred búrkou, používali sa pri liečení chorého a od 7. storočia zaviedla Cirkev ich svätenie. V kostole sa v tento deň spievajú pašie – časti evanjelia o utrpení a ukrižovaní Ježiša. Veriaci si pripomínajú slávnostný vstup Ježiša do Jeruzalema pred slávením Paschy. Zástupy ho vítali palmovými ratolesťami a oslavovali ako Mesiáša.

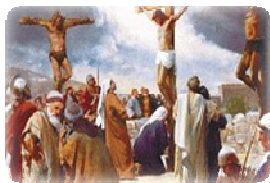
Zelený štvrtok

Tento deň je spojený s viacerými rituálmi a zvykmi. U nás na dedinách sa dievčatá ráno česali pod zelenými vŕbami, aby mali pekné vlasy. Umývali sa v tečúcej vode, aby mali peknú pleť. Cirkev si v tento deň pripomína Ježišovu rozlúčkovú poslednú večeru. Ježiš vtedy premenil chlieb a víno na svoje telo a krv, ustanovil dve sviatosti:

Sviatosť Oltárnu a sviatosť kňazstva. Počas bohoslužby sa „zaviažu“ zvony, až do Bielej soboty sa používajú rapkáče.

Veľký piatok

Deň Ježišovho ukrižovania a smrti. Veriaci v tento deň dodržiavajú prísny pôst. Na dedinách sa v

tento deň nesmelo pracovať so zemou – na poli ani v záhrade. Je sa raz za deň a len bezmäsité jedlo. V kostoloch sa neslúži omša – konajú sa obrady, ktoré končia uložením „Ježiša do hrobu“. Veriaci sa modlia pobožnosť krížovej cesty.

Biela sobota

Deň úcty a poklony Božiemu hrobu. Ľudia počas dňa chodia do kostola na poklonu. Večer sa slávi slávne zmŕtvychvstanie Ježiša z hrobu. Počas bohoslužby príjmu katechumeni krst a začnú zvonit' zvony, koná sa sprievod po dedine so Sviatosťou Oltárnu. Po návrate z kostola sa je šunka s chrenom, varené vajcia – končí sa pôst.

Veľkonočná nedeľa

Najväčší kresťanský sviatok. Typické veľkonočné jedlo bolo pečené jahniatko alebo kozliatko. Do kostola sa patrilo ísť v nových šatách a topánkach. Gazdinky nakládli jedlo do košíka a v kostole ho kňaz posvätil. Ľudia si vinšovali veľkonočné vinše – „Kristus vstal z mŕtvych“. Popoludní dievčatá maľovali kraslice.

Veľkonočný pondelok

Neviažu sa k nemu nijaké liturgické úkony. Z hľadiska ľudovej tradície je to však najvýznamnejší deň veľkonočných sviatkov. Neodmysliteľne k nemu patrí šibačka.

Najčastejšie sa šibe korbáčom z vrbového prútia, ktoré je symbolom jarnej prírody. Ich dotyk omladzuje, prináša silu a krásu. Rovnaký účinok sa prisudzuje aj polievaniu vodou. Radosti veľkonočných sviatkov sa obyčajne končia tanečnou zábavou. Po dlhom pôstnom čase tak opäť znie hudba.

VELKONOČNÝ VINŠ

K radu ďalších vinšovníkov
aj ja
podľa dobrých zvykov
pripojiť sa chcem –
keď nie inšie –
aspoň skromné vinše:
Pekné sviatky, dobrú zrodu,
ženám čerstvú, sviežu vodu,
mužom tiež nech sladko je,
nech si prídu na svoje.

VELKONOČNÉ MAĽOVANKY

Na ďalších stránkach nášho občasnika prinášame pre voľné dni aj možnosť na relax. Mimoriadne obľúbené sú dnes aj medzi dospelými obyčajné maľovanky.

Tak si požičajte od svojich detí či vnúčat farbičky. A skúste si vyfarbiť život.

Redakčná rada: Ing. Marcela Bujňáková, Ing. Jana Kandráčová, JUDr. Mgr. Jozef Kušnir, Mgr. Ľubica Matijová

Kontakt: Vaše príspevky do Občasnika radi privítame na e-mailovej adrese: marcela.bujnakova@gmail.com.

